

Rusija in Italija si grozite - Predsednik obljublja mir

Bojno razpoloženje sovjetov proti fašistom. — Parade v Moskvi in v Rimu. — Italija še neodločena, ali bo sprejela načrt proti piratstvu, odobren od konference v Nyonu. — Anglija in Francija boste patrolirale Sredozemlje.

Zeneva, Švica. — Konferenca devetih držav, ki je koncem zadnjega tedna zborovala v tukajšnjem bližnjem mestu Nyon, je sicer odobrila načrt za vojno proti piratstvu v Sredozemskem morju, vendar pa to dejstvo ni posebno zadovoljivo oblažilo napetosti, ki je narasla med sovjetsko Rusijo in Italijo zaradi tega morskega banditstva. Poročila iz Moskve, kakor tudi iz Italije pričajo, da v obeh državah vlada vse prej, kakor pa medsebojno prijateljsko razpoloženje.

V Moskvi so se v nedeljo vršile impozantne parade v proslavo takozvanega mednarodnega mladinskega dneva in cela slavnost je imela protifašistični značaj. Na stotisoče oseb je paradiralo pred diktatorjem Stalinom, najprej čete sovjetske mladine in nato odrasli in napisi, ki so jih manifestanti nosili, so jasno kazali bojno razpoloženje, ki vlada v Rusiji proti fašizmu. Besedilo na njih je bilo namreč v pretežni večini naperjeno proti "fašističnemu sovražniku", in nekateri so grozili, da "fašistični pirati nam ne bodo ušli". Sovraštvo pa so pogladi razpalili še številni govorniki, od katerih so šli nekateri v svojih besedah do skrajne meje, kakor na pr.: "Naj pomevimo fašističnim svinjam, da so milijoni sovjetske mladine pripravljene za obrambo domovine."

Isti dan so se v Rimu vršile parade fašistične mladine, katerim sta prisostvovala Mussolini in njegov zunanji minister Ciano. Lahko si je misliti, da tudi to niso bile nikake manifestacije za mir. Italijanska vlada je bila tako zaposlena s temi paradami, da je v nedeljo objavila, da se ni imela časa baviti z besedilom načrta, ki ga je sprejela konferenca v Nyonu, in se tako tudi ni izjavila, ali bo sprejela ta načrt, ali ga bo zavrgla. Kakor se iz nekaterih krogov povdarja, se bo Italija pomešljala glede sprejetja zato, ker nudi načrt preveč ugodne okoliščine španski mardridski vladi proti nacionalistom.

Načrt, ki ga je sprejela konferenca, v glavnem določa, da boste Francija in Anglija s svojim brodom patrolirale Sredozemsko morje, in sicer bo Anglija poslala tja 36 rušilcev, Francija pa 24. Te ladje bodo varovale nevtralne trgovske ladje pred napadi podmornikov; izvzete od te protekcije so španske ladje. Vendar pa bodo te patrule ladje smele potopiti kak podmornik le v slučaju, da se ta ni držal pri napadu svoječasnega mednarodnega dogovora, da bi namreč pred napadom obvestil vodstvo ladje, ki jo namerava napasti, da se lahko rešijo potniki in moštvo. Proti tej obzirnosti do napadajočega podmornika je Rusija nasprotovala, vendar pa je v glavnem pristala na načrt, da se iz njenih listov

APEL KITAJ-SKE NA LIGO

Kitajska opozarja na nevarnost za svetovni mir.

Zeneva, Švica. — Ligi narodov, ki se je zbrala za ponedeljek k svojemu zasedanju v tukajšnjem mestu, je predložila Kitajska oster apel, naj svet podvzame korake, da zaustavi japonski bojni pohod na Kitajsko, češ, da je sedanji kitajsko-japonski konflikt povzročil svetovno krizo, ki resno ogroža mir vseh držav. Apel se opira na neko točko Liginih pravil, ki določa, da ima Liga v slučaju konflikta povabiti na zasliševanje državo, ki ni članica Lige (v sedanjem slučaju Japonska); ako bi se pa ta ne odzvala, se ima podvzeti kazensko postopanje proti njej.

PREISKOVANJE NEZNANIH POKRAJIN

Grand Canyon, Ariz. — Do stni zanimivega, se pričakuje, da bo odkrila skupina znanstvenikov, ki se je zadnje soboto odpravila na gorsko planoto, znano pod imenom Shiva temple. Ta planota je namreč težko dostopna in, kolikor je zgodovini znano, ni še noben človek stopil na njo, ter se računa, da je ločena od drugih okoliških pokrajin od 20 do 200 tisoč let. Znanstvenikom pa s to ekspedicijo ni za to, da bi odkrili kake kričice izrednosti, marveč je njihov namen predvsem ta, da prouče, kake živali živena tem delu zemlje; domnevajo namreč, da so se tekom tisočletij, ločene od ostalega sveta, razvile tukaj popolnoma svojevrstne živali.

SAMOUOMOR Z ELEKTRIČNIM STOLOM

Chicago, Ill. — Znanje, ki si ga je pridobil kot učenec na Chicago Technical College, je 27 letni Bertram Braucher uporabil, da si je na svojevrsten način končal življenje. Na svojem domu, 548 Pine ave., si je v svoji sobi po vseh tehniških pravilih sestavil električni stol, spustil skozi telo zadostno množino elektrike in v petek zvečer ga je našla v tej pripravi njegova mati mrtvega. Ker je fant vedel, da 110 voltov elektrike z električne luči ne bo zado stovalo za takojšnjo smrt, je uporabil transformator iz radio aparata, da je ojačil tok. V pismu, ki ga je zapustil, navaja kot vzrok za svoj čin domače spore in je samega sebe obdolžil lenobe in zapravljjanja časa.

Katoliški Slovenci, podpirajte svoj list "Amerikanski"

razvidi, da namerava podvzeti korake tudi na svojo lastno pest.

KOLIZIJA V ZRAKU

Dva aeroplana 1000 čevljev visoko trčila drug v drugega.

South Bend, Ind. — Več sto oseb je v nedeljo zvečer prisostvovalo pretresljivemu prizoru, ki se je odigral pet milj daleč od tukaj, ko sta se v višini 1000 čevljev zaletela v zrak dva aeroplana drug v drugega in nato oba zgrmela z nosom navzdol na bližnje polje. Dočim pa sta se pilot in potnik enega aeroplana srečno rešila, so se z drugum ubile štiri osebe.

PRIPOROČAJO NEŠKODLJIVO BOJNO SREDSTVO

Rochester, N. Y. — Na zborovanju zveze ameriških kemikov se je pretekli teden priporočalo, naj bi se vojna napravila manj barbarska na ta način, da se namesto morilnega orožja uporablja neko kemično sredstvo, znano pod imenom "acetyl choline." To sredstvo je izredno učinkovito, da človeka omami, toda umori ga ne in tudi zdravju ne škoduje. Ako bi se s posebnimi granatami izstrelilo proti nasprotnikovi fronti, bi skrajno mala količina zadostovala, da onesvesti celo armado, na kar bi se omamljeni vojaki lahko nepoškodovani ujeli.

VESEL ROJSTNI DAN

Chicago, Ill. — Redko se najde kdo, ki bi imel na svoj rojstni dan toliko povoda za veselje, kakor ga je našel pretekli petek neki Max Palmer. Fant je ta dan praznoval svoj 16. rojstni dan in je bila to tudi njegova prva rojstna obletnica, na katero je lahko uporabljal svoje oči. Bil je namreč od rojstva slep; po dveh letih zdravljenja pa se je zdravnikom končno posrečilo, da so odstranili z njegovih oči katarakte in deček zdaj lahko vidi s pomočjo močnih očal.

PARALIZA SE MNOŽI

Chicago, Ill. — V petek zadnjega tedna je umrla 18. žrtev otroške paralize in isti dan je bilo prijavljenih 12 novih slučajev obolenja. Ker se iz tega razvidi, da bodo morale ostati šole še dalje časa zaprte, je tukajšnje šolsko vodstvo odredilo, da se bo dajal učencem pouk vsak dan po radio, da ne bodo preveč zamudili.

PO KAT. SVETU

Pariz, Francija. — V Lurdu ste se v zadnjih časih izvršili zopet dve čudežni ozdravljenji, in obe ste potrjeni od zdravnikov. Obe srečni osebi ste ženski, namreč neka Andree Bromat in neka Lucienne Pickard. Obe ste bili dolga leta bolni na jetiki, toda po kopanju v čudežni vodi ste hipoma zadobili zdravje.

Montreal, Que. — Kljub vojni, ki divja na Kitajskem, se je šest mladih kanadskih jezuitov odločilo, da so odšli tja na misijonsko delo, kakor so že prej sklenili. Njih načrt je, da bodo najprej študirali dve leti kitajski jezik.

Mexico City, Mehika. — Na skrivaj je bil zadnje dni aretirani neki katoliški duhovnik, po imenu Gregorio Carnejo. Edini njegov "zločin", zaradi katerega je bil aretiran, je bil ta, da je opravljal službo božjo.

DEMOKRATIČNE DRŽAVE OBISKALE NAZIJE

Nürnberg, Nemčija. — Na osebno povabilo Hitlerja so se tri demokratične države, Anglija, Francija in Zed. države, odzvale in poslale svoje zastopnike, da so se uradno udeležili letnega zborovanja nazijske stranke, ki se je vršilo zadnji teden v tem mestu. Naziji so na najstrožji način poskrbeli za varnost diplomatskih zastopnikov omenjenih treh velesil in so skrbno zaslišali vse posetiste.

ZAGOTOVILO PREDSEDNIKA

Predsednik povdaril, da bo storil vse, kar mogoče, da se Amerika ne zaplete v vojno.

Hyde Park, N. Y. — Ob dveh prilikah je predsednik Roosevelt preteklo soboto povdaril, da bo on in njegova vlada storil vse, kar je mogoče, da se prepreči, da se Amerika ne zaplete v vojno. Dopoldne je dal to zadržilo častnikarjem, popoldne pa na nekem zborovanju.

Priznal pa je predsednik, da bo treba trdega in previdnega dela, da se doseže ta cilj, češ, da so svetovne razmere precej resne. Malo prej je prejel predsednik od enega svojih svetovalcev, B. M. Barucha, ki se je ravno kar povrnil iz tujemstva, poročilo, da Evropa sedi takorekoč na sodčku smodnika in da tam lahko vsak trenutek kaj izbruhne. V govoru je predsednik omenil, da govori v imenu tistih demokratičnih držav, v katerih vlada enako mnenje, kakor ga ima on, namreč, da vojaške priprave v nekaterih državah povzročajo vojno nervoznost, s čimer je menil diktatorske države in militaristično Japonsko. Zadnje čase je imel predsednik številne konference s poslaniki raznih držav.

nike, predno so jih pripustili k vlaknu, ki je pripeljal goste. Med navzočnostjo teh diplomatov so se nazijski govorniki skrbno ogibali vsakih napadov na demokracijo, kar je drugače eden njih priljubljenih predmetov. Ta poset je za Hitlerja velik triumf; to je bilo namreč prvič, da so demokratične države uradno obiskale prireditve nazijske stranke, in naziji smatralo, da se te države končno priznajo, da je nazijska stranka in nemška država eno in isto.

Iz Jugoslavije

Konec žaloigre družinskega očeta v celjski bolnici, katerega je pred mesecem oplazila strela in mu zažgala hišo. — Gosenice uničujejo polja okoli Ježice. — Smrtna kosa in drugo iz starega kraja.

Brez moči v plamenih lastne hiše

Celje, 20. avg. — V noči od 25. na 26. julija je bila nad Šmarjem pri Jelšah huda ura. Grmelno in treskalo je tako, da so hiteli ljudje prižigati luči; prav tako tudi Špiljak Vinko, 33 letni posestnik iz Dola pri Šmarju. Vprav ko je prižigal svetilko, je tresčila strela v njegovo hišo in oplazila tudi njega, da se je zvrnil na tla. Ko je njegova žena videla nesrečo, je pograbila svoja dva mala otročka in hitela klicati ljudi na pomož. Mož je bil namreč kakor mrtve, da ga ni mogla nikamor prestaviti, medtem pa se je že skoraj vsa hiša vžgala, ker je bila večinoma lesena.

Ko so prišli sosede na kraj nesreče, že ni bilo več mogoče priti skozi vrata, zato so sneli okno, skozi katero je neki mož skočil in v zadnjem trenutku rešil iz hiše nesrečnega Špiljaka. Špiljak je bil, kakor je pozneje pripovedoval, v hiši pri polni zavesti in je s strašno grozo gledal, kako so se mu bližali plameni in ga že osmudili po rokah in nogah, prav tako po obrazu. Ker je bil poprej oplazen od strele, ni imel moči, da bi se sam prestavil, dim pa ga je tako dušil, da se je njegov rahli glas zgubil med pokanjem sten. Šele ko ga je zgrabil sosed in odnesel iz hiše in je zadahil sveži zrak, se je onesvestil. V nezvesti je bil do prihodnjega dne, ko so mu v celjski bolnišnici nudili pomoč. Od strele in ognja je bil oplazen skoraj po vsem telesu in je moral te strašne bolečine prenašati do včerajšnjega dne, ko je izdihnil.

V vsem svojem strašnem trpljenju je vedno mislil zgolj na svoja dva mala otročka in ženo ki so v rojstnem kraju brez strehe in brez njegovega varstva in pomoči. Žena ni mogla moči niti obiskovati, ker ni imela denarja. Razen tega pa jim je pogorela vsa obleka; saj niti na sebi niso imeli drugega kakor spodnjo obleko. Pri vsej tej nesreči pa se je napuščila še ta, da je dal Špiljak zavarovati svojo hišico šele pred dobrim mesecem, vendar še niti prve premije ni plačal, ker ni imel denarja. V takih mislih, skrbih in bolečinah je moral živeti ta revež skoraj mesec dni.

Uničevalke polja

Ježica, 20. avg. — Obširno ljubljansko polje je v letih pred vojno zalagalo s svojim zeljem ne samo ljubljanski, marveč tudi skoraj ves tržaški in reški trg. Letos pa ne bodo v tej krajih pridelali

zelja niti za dom. Veliko sploh ni bilo sajenega, kar pa so ga kmetje posadili, so se nanj spravile gosenice. Ze leta dolgo ne pomnijo ljudje pri nas, da bi gosenice v takih množinah prišle ter tako temeljito uničile vse nasade zelja. Vse njive, kjer se je pred 14 dnevi lepo razvijalo zelje, izgledajo danes kot ena sama nesreča. Nobena zeljnat glava nima nobenega lista več, gosenic pa kar mrgoli. Kmetje so sicer skušali gosenice na vse načine na zelju uničiti, pa se to skoraj nikomur ni posrečilo. Za našega kmeta, ki se preživlja samo iz dohodkov svojih skromnih pridelkov, je ta goseničja nadlega seveda velik udarec. Ze itak slabo obetajoča letošnja letina postaja tako še obupnejša.

Evharistični križ zopet stoji

Iz Metlike na Dolenjskem poročajo, da evharistični križ, katerega je zločinec porušil, so v nedeljo 22. avgusta z veliki slovesnostmi zopet postavili.

Smrtna kosa

V soboto 21. avgusta je v ljubljanski bolnici umrl Matej Kos, župnik v Leskovicah nad Škofjo Loko. Rojen je bil v Št. Janžu na Dolenjskem leta 1867. V mašnika je bil posvečen leta 1892. Kot kaplan je služboval v Starem trgu pri Ložu, v Škocjanu pri Mokronogu, v Cerkljah pri Kranjah, kjer je bil tudi župni upravitelj na Dobovi. L. 1906 je prišel za upravitelja v župnijo Leskovic.

Kjer ni bilo toče...

Kakor poročajo z Dolenjskega, zlasti okoli Metlike, kjer ni pobila toča, vinska letina zelo dobro kaže. Draščike gorice so obložene z grozdom, da se kar trte šibe.

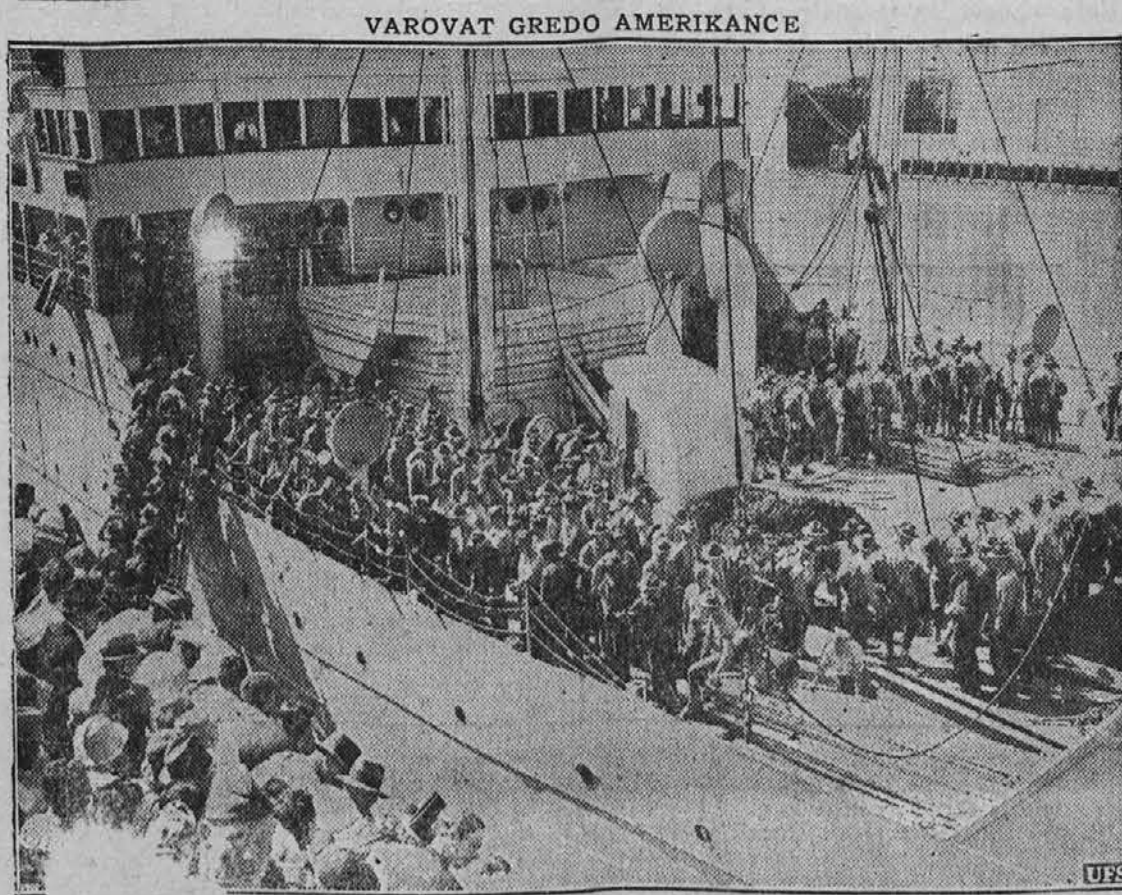
Nesreča

Pri sušenju hmelja se je Jakob Pekošak, gostilničar in posestnik v Novi cerkvi naslonil utrujen od ponočnega čakanja na sušilnici ob zidan steber na hodniku in zadremal. V spanju je omahnil in padel kakih pet metrov globoko na trdo cesto. Pri tem je dobil tako hude poškodbe, da je moral iskati zdravniške pomoči.

Obupanec

Tik studeniškega gozda pri Mariboru na obrežni cesti so našli ljudje v mlaki krvi 45 letnega bivšega trgovca Franca Furmana iz Studencev, ki si je v samomorilnem namenu poglaval kroglo iz samokres v trebuh. Prepeljan je bil v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Na parnik Chaumont se je nedavno vkrcalo v mestu San Diego, Cal., 1308 mož ameriške mornariške armade, namenjeni na Kitajsko, da tamkaj čuvajo ameriške interese. Gornja slika kaže vkrcavanje čet na parnik, ki ima despeti v Šengaj 21. septembra.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj-
kov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dr. Anton Korošec govori izseljencem

V verskem središču slovenskega naroda v domovini, pri Mariji Pomočnici na Brezjah, je v nedeljo dne 22. avgusta letos se slavila desetletnica Rafaelove družbe, kateri predseduje znani bivši slovenski misijonar in župnik v Ameriki, preč. g. Kazimir Zakrajšek. Nad 4000 tisoč ljudi se je vdeležilo te slavnosti. Udeležila sta se je tudi beograjski nadškof Dr. Učič in ljubljanski nadškof Dr. Gregorij Rožman. Prvi je daroval pont. slovesno sv. mašo, drugi pa je imel v cerkvi prekrasen govor o veri, ohranjalni narodnosti.

Na ta shod je prihitel pa tudi sam notranji minister Dr. Anton Korošec in imel na zborovanju zelo važen in pomenljiv govor, ki je vreden, da ga čita vsak Slovenec in Slovenka v tujini. Glasi se:

„Dragi rojaki!

Izmed vsega, kar globoko zajeda v meso in kri našega naroda, me vedno najboljše presune misel na izseljenca.

Ali ni četrtina našega naroda razsejanega po svetu, po vseh njegovih delih, da ne omenjam onih, ki žive na strnjenem slovenskem ozemlju, a izven meja naše države?

Tako ozko in nehoti se veže misel o izseljencih z vso našo narodno preteklostjo: z izgubo velikega ozemlja, ki je utonilo v teku stoletij v morju potujčevanja. In iz ozemlja, ki je še ostalo, pa so zopet odšli stotisoči: v Ameriko, na Westfalso, na vse kontinente ... za trdim kruhom.

Zato sem izredno vesel, ko vidim tukaj, na današnjem izseljenskem slavu zbranih tako veliko število rojakov izseljencev in sem prepričan, da so v mislih z vami tudi ostali, ki niso mogli priti semkaj, da so tudi oni po vas poslali pozdrave svojem in vsem Slovincem.

Domovina! Glej, nisi izgubila svojih sinov! Po širnem božjem svetu so razmetani — ali tvoji so. Nate jih veže najjačja vez, ki na svetu obstoja, — vez krvi in jezika.

Dragi rojaki! Za kratek čas vas je prignalo domov hrepenenje; iztrgali ste se od vsakdanjega dela, da poramate v svoj rojstni kraj, poramate k hiši očetovi, kamor vem, da se vaše misli tako prečesto povračajo. Za kratek čas ste se iztrgali vsakdanjemu delu, da se vaša duša v domovini napije novega zdravja za nadaljnjo življenjsko borbo.

Da, življenjsko borbo! Današnjega časa pač ne bi mogel bolje oznamenovati, kakor z besedo: borba. Borba posameznika za košček kruha, za obstoj, borba malih narodov za obstoj, borba velikih narodov za ustvaritev imperialnih ciljev. Pred 19 leti je bil podpisan mir po štiri-letnem razdejanju. Ali boj ni prenehal. Nadaljuje se samo z drugim orožjem. In poleg te materialne borbe posameznika in narodov se bje drugi in nič manjši in morda pomembnejši boj na duhovnem področju — za človeka, za njegovo dušo. Še nikoli ni bil svet tako sam v sebi razdejan, še nikoli niso s tako silo butale najekstremnejše struje duhovnih tokov druga proti drugi, kakor danes. Res je bil boj, odkar svet obstoji. Ali s tako silo in da bi tako zajel vsakega posameznika — tega, se mi zdi, pač ni bilo nikoli. In v tem boju ne more nihče stati ob strani, ker gre povsod za njega samega, za otroka in njegovo vzgojo, za pošteno, na krščanskem zakonu zgrajeno družino ali za raznarodovanje in propast naroda, gre za pravičen, na krščanskih temeljih zgrajen socialni red ali pa za brezglavo razdejanje, ki bo posledica zablodelih materialističnih svetovnih naziranj.

Naš narod — odpadniki, izkoreninjenjenci ne štejejo — je v svojem jedru tako zdrav in pošten in ni nikoli dvomil, po kateri poti mora hoditi. Vi pa, dragi rojaki, ki ste z naroda izšli, mu tudi v tem oziru sledite in mu ostanite tudi v tem oziru zmeraj in vsekdar zvesti. Naš narod po svoji poti ni kolebal. Če bi mu bilo kaj očitati, bi bilo le to, da je bil preveč skromen in pohleven, premalo borben, Miroljuben po svoji naravi, zraščan s svojo zemljo, ki jo je napajal s svojim znojem, pošten in skromen, ni nikoli segal po tujem, in je bil le prečesto žrtve tujega, močnejšega, brezobzirnega nasilja. Ali tudi v tem oziru se je zavedal samega sebe. Današnji čas zahteva vsega človeka.

V tekmi življenja je treba napeti vse sile in kdor bi hotel našo miroljubnost napačno tolmačiti, ta bo moral pač pozakusiti, da nismo več pripravljeni popuščati, pa najsi gre za katerokoli bitno vprašanje našega naroda, za njegove duhovne vrednote, za narodno ali kulturno samolastno življenje. Narod je bil, je in bo ostal. Po dolgih stoletjih, v katerih smo se morali sami upirati na vseh straneh močnejšemu pritisku, smo končno prišli zopet do svobode in do ustvaritve narodne države z brati Hrvati in Srbi. To je močna državna zajednica, ki šteje danes 15 milijonov ljudi. Čez nekaj desetletij se bo to število podvojilo. Kajti mi imamo velik naravni prirastek, dočim mnoge visokostojee in bogate države propadajo, tako, da je naš pogled v bodočnost optimističen.

Vprav letos smo praznovali 20-letnico osvobodilnega gibanja, kjer so v nešteti krajih veliki ljudski tabori pokazali, kako strnjen je naš narod v svoji zavesti.

Med tem praznovanjem naše narodne misli, pa se je izmaknil iz naše srede mož, ki je bil poleg dr. Kreka skozi desetletja duhovni vodja naroda, naš nadpastir vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Prav je, da se ga tudi tu danes spomnimo. Tako velik in tako izklesan je bil ta izredni človek, tako visoko iznad vsakdanjosti se dviga njegova stoletna postava, njegov pomen je tako velik in njegov spomin tako svetel, da bo ostal združen s svojim narodom do konca.

Ko se boste razkropili po naši zemlji in odšli pogledat svoje domove, boste videli, da je naš narod od tega časa, odkar živi v svoji narodni državi, mnogo napredoval v vsakem oziru. Seveda je bil ta napredek v zadnjih letih, odkar se je svet zviljal v bolečinah gospodarskih kriz, močno zavrt. Zlasti je bil zopet hudo udarjen kmet, ker so prišle cene njegovim pridelkom tako na nič. Vendar se pa že kaže zboljšanje. Tudi v težkih in hudih časih, ne smemo izgubiti poguma in vere. Preživel je naš narod nepri- merno težje čase.

Želim Vam, dragi rojaki, da bi Vam bilo bivanje v domovini zares prijetno. Da bi ponesli s seboj iz stare Vaše domovine najlepše spomine!

KAKO JE BIL NA SVETI GORI?

Milwaukee, Wis.

Na Delavski praznik 6. septembra smo imeli Slovenci iz Wisconsin, to je iz Milwaukee, Sheboygana in drugih krajev letno romanje na znano sveto Goro, ki se nahaja kakih 25 milj severno zapadno od Milwaukee. Od tukaj vodi tja cesta šte. 41. In kakih pet milj naprej od Menominee Falls, blizu Richfielda, se krene s ceste 41 na stransko cesto, ki vodi še kakih 7 do 8 milj preko valovitega polja do svete Gore. Potem se pa pojavi pred teboj gora, na kateri ponosno stoji dvostolpna cerkev z visokima zvonikoma, zidana z rudeče opeke jako lepega sloga. To božjepotno cerkev upravljajo oo. karmeliti. Prav letos dozidava jo na severni strani štirinadstropno stavbo, ki bo vezana z cerkvijo in bo najbrže služila za redovno rezidenco. Kraj sam je res lep. Priprosta pot, podobna potom v starem kraju, ki vodijo na slične gore, se vije po gorih navzgor, mimo krasnih velikih postaj križevnega pota. Nato te pot pripelje pod cerkev, odtam pa vodijo naprej stopnjice, ki te pripeljejo v mogočen in obširen hram božji. Cerkev je res prostorna, kakor n. pr. kapiteljska cerkev v Novem mestu, le da ima zunaj še dva mogočna viso-

ka zvonika. Kakor kaka bazilika zgleda od zunaj. Cerkev sama je krasno dekorirana, posebno veliki altar.

Že več zadnjih let romajo vsako leto na Delavski praznik Slovenci iz Wisconsin na to goro. Imajo skupno slovesno sv. mašo z slovensko pridigo. To oskrbe slovenski gg. župniki iz Sheboygana in Milwaukee ter tudi Waukegana. Letos so sodelovali pri tej romarski slavnosti preč. g. župnik Anton Schiffrer od sv. Janeza Evang. iz Milwaukee, je pel sv. mašo, preč. g. župnik M. J. Butala, iz Waukegana, kot dijakon in preč. g. pom. župnik Louis J. Koren, od sv. Janeza Evang. iz Milwaukee, kot subdiakon ter preč. g. župnik James Cherne, župnik v West Allisu, pa kot ceremonijar. Slavnostno slovensko pridigo pa je imel preč. g. Louis J. Koren, ki je v lep čisti slovenski imel prelepi govor o Mariji. Tako temeljitega govora za slične slučaje res še nismo čuli. Govornik je točno dokazal, zakaj je postala Marija vzor ženstvu. Posegel je v pred Marijino dobo ter pokazal, kako je svet ravnal z ženo v paganskih dobah. Še le Marija Mati samega božjega Sina, je svetu pokazala, da žena ne sme biti sužnja, ampak da je najvažnejša stvar v družbi, ki igra najodličnejše in

najvažnejše vloge pri vzgoji človeštva in vsepovsod. Svoj res lep govor bi moral preč. gospod objaviti, ker je poučen in res lep. Mnogo bi koristil tudi drugim. Važno je to, da tu rojen Slovenec, kakor je preč. gospod, govori v tako lepi čisti slovenski.

S kora pa je mogočno donela pesem. Ni lahko peti v tako obširni cerkvi, da res kaj zaleže in da pride petje do svoje veljave v takem prostoru. Toda vrli slovenski pevec iz Sheboygana, so v polni meri izvršili svojo nalogo in še tujci so se radovedno ozirali na kor, s katerega je prihajalo tako lepo petje. Zlasti petje litanij je tujce očividno zanimalo. Po maši so bile pete litanije in nato je sledil blagoslov z Najsvetejšim. Bilo je res lepo. Po slavnosti v cerkvi so se ljudje okrepčevali pod goro po svoji romarski navadi, nato pa so odhajali nekateri skupno z busi, drugi posamezno nazaj proti svojim domovom.

Taki romarski izleti so lepi in Slovenci se jih radi udeležujejo. Tistim, ki imajo zasluge za to romanje vse priznanje in čast. Prihodnje leto zopet kaj priredite!

X.

ROCKSPRINGŠKE NOVICE

Rock Springs, Wyo.

Dne 14. avgusta se je ustavila gospa štorklja pri slovenski družini John in Anna Shifler in jim za spomin pustila krepkega sinčka. Oba, mati in sinček sta zdrava. Častitamo! — V zakonski jarem sta se vpregla Rudy Stalik in Mary Chesnovar. Ženin je iz Rock Springsa, nevesta pa iz Superior. Poročni obredi so se izvršili v Omaha, Nebraska, kjer je ženin zaposlen. Na oklicih sta ko to poročam, Mr. John Vampy in Miss Frances Demars, oba iz domače fare. Ženin ima svoje starše v Denverju, Colo., on je pa že dalje časa zaposlen v tukajšnjem mestu in je tudi član Kolumbovih vitevov; nevesta je pa članica Marijine družbe in izvrstna pey-ka cerkvenega zbora. Vsem novoporočencem želimo obilo božjega blagoslova in sreče v zakonskem stanu.

Dne 11. avgusta je za vedno v Gospodu zaspal previden s sv. zakramenti za umirajoče John Mrak, mlajši, oče treh mladoletnih otrok, star šele 34 let. Zapušča žalujoočo vdovo Mary in kakor že omenjeno tri otroke, očeta John Mraka, enega brata Franka in še tudi starega očeta Jakoba Mraka, ki je pa že 92 let star ter več sorodnikov. — Po dolgi in mučni bolezni je mirno v Gospodu zatisnila svoje trudne oči Mrs. Mary Porenta, ki zapušča žalujoočega moža Johna in dva sina. — Umrl je tudi slovaški rojak, tukaj dobro poznani Joseph Hegedus, previden s sv. zakramenti, star 30 let, ki zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. — Vsem pokojnim večni mir, žalujoočim ostalim pa iskreno sožalje.

Koncem zadnjega meseca nas je na potu v Yellowstone park obiskal Mr. Anthony Sedey iz Clevelanda. Omenjeni je bil rojen tukaj v Rock Springsu in se nekako pred 17 leti preselil s svojo materjo Terezijo. Očeta

je ubila elektrika v majni pri delu in sedaj imajo v Clevelandu svoj dom. Mladi Anton je zrastel v postavnega mladeniča. Hvala ti dragi prijatelj za kartico, katero si nam poslal iz Yellowstone parka. Kadar pa zopet prideš tod mimo, ne pozabi s seboj pripeljati tudi svoje matere, vsaj za en mesec počitnice.

S prvim septembrom so obiskali naše mesto in svoje sorodnike in prijatelje ter znance pri družini Fred Rosel in Josephini Hribar Mr. in Mrs. Centa ter sin in Mr. in Mrs. Pritekel in sin; Mr. in Mrs. Jenko in mati Helena Skull iz Pueblo, Colo. Tudi moja malenkost je bila z njimi in ne morem se dovolj laskavo izreči o prijaznosti in uljudnosti, ki smo jo tam preživeli. Kaj hitro so minevale ure v njihovi družbi. Hvala lepa za prijaznost!

Z delom v majnah gre za enkrat bolj počasi. — Hladna jesen se bliža in večeri postajajo daljši. Pričakovati je več dopisov v cenjeni list Amerikanski Slovenec in želeti je, da bi se naročniki na ta hvalevreden list množili, ker Amerikanski Slovenec, edini naš slovenski katoliški dnevnik je vreden, da bi bila nanj naročena vsaka zavedna slovenska družina. V list bi naj mnogo dopisovali, da bi se tako medsebojno bolj spoznavali. To je list, ki se mu ni treba skrivati zaradi nepoštenja ali potvarjanja. — Dragi sorojaki. Ne plačujmo težko prisluženih denarjev za nič vredne in resnice potvarjajoče liste. Neumno bi bilo, da bi zajemali puhlo učnost iz tako imenovanih naprednih listov, kjer je največ potvarjanja in grdega norčevanja iz vere in Boga; tajeja krščanskih čednosti in božjih zapovedi. Zdi se, da je ta napredna gospoda prav taka, kot so bili tako imenovani „munšajn kuharji“ in butlegerji za časa prohibicije. Sani niso pokušali tiste brozge, za druge nerazsodne sloje so jo pa imeli cele potoke. Seveda, vtupil se je v njej le ta, ki je sam hotel. — Tisti pa, kateri odobravajo krvava nebesa v Rusiji in Španiji, v Nemčiji in Meksiki itd., naj bi pa pobrali šila in kopita in se tjakaj izselili, ker le tja spadajo, ko odobravajo take traparije. Vsi drugi pa, ki imate količkaj zdrave pameti v glavah, podpirajte katoliško čtivo in naše slovenske katoliške liste, kakor po možnosti in razmerah angleško katoliško čtivo. Kar pa je protiverškega in proti moralnega, pa vse iz naših hiš in čitalnic, če ne bodo tudi v Ameriko prišla taka nebesa, kot so drugod v prizadejih deželah, kjer je geslo, imej kakoršno vero hočeš, če jo imaš ali ne, se boriš za pravice in sam ne veš za kakšne. — Dragi sorojaki, odprimo oči, dokler ne bo prepozno, dokler nas ne umori pogubonosni strup. — Pozdravljeni.

M. T. Nar.

V šoli. — Učitelj: „Da te le sram ni hoditi v šolo v tako umazanih čevljih.“

Učenec: „To so čevlji mojega brata.“

Vsaj en dopis na teden, naj bo geslo vsake naselbine.

Dolgo čakanje. — Žena: „Pijanec grdi tri ure sem te čakala.“

„Mož: „Prava reč. Penelope je čakala moža dvajset let. pa mu ni ničesar žalega rekla. ko se je vrnil.“

Zavarovalnina. — Lastnik novega kina je podpisal novo zavarovanje in prijatelj ga vpraša: „Koliko bi pa dobil, če bi ta kino jutri zgorel?“

Pri železniškem izpitu. — „Zakaj železničar v službi ne sme piti alkohola?“

„Zato. da ni kaznovan.“

Umesten predlog. — A: „Kaj, pomaga zdaj študirat, ko človek ne dobi službe?“

B: „Ali bi se ne dalo to urediti tako, da bi mladi ljudje študirali, dokler bi ne imele pravice do pokojnine?“

Z njegovimi zobmi. — Žena (svojemu možu, ki je zobni zdravnik) „In kaj je dejal, ko si ga spomnil na njegov dolg?“

Zobni zdravnik: „Skripal je z mojimi zobmi!“

Prepir med zakonci. — Žena: „Takšne žene, kakršna sem jaz, niti ne zaslužiš...“

Mož: „Prav praviš, zaslužil bi boljše...“

Čudna reč. — Sinko: „Oče, zakaj imajo žirafe tako dolge vratove?“

Oče: „Da lahko obirajo listje z visokega drevja.“

Sinko: „Zakaj pa je drevo tako visoko?“

Oče: „Da ni potrebno žirafam pripogibati vratov.“

Pouk. — Oče: „Trgovci morajo biti pošteni in prekan.“

Sinko: „Kaj je pošteno, oče?“

Oče: „Če držiš, kar si obljubil.“

Sinko: „In kaj je prekanost?“

Oče: „Če ničesar ne obljubiš...“

Škotska. — Skot sedi v sobi zunaj brije oster veter.

„Hej stara, koliko toplote imamo v sobi?“

„Sedemnajst stopinj.“

„In koliko zunaj?“

„Dve stopinji!“

„Hej stara, brž odpri okna, še dve stopinji zraven, pa bomo imeli v sobi devetnajst stopinj.“

Ni ne de. — Režiser: „Zdaj se vržete čisto naravno z vso silo v brezno.“

Igralec: „Za božjo voljo, saj se bom ubil!“

Režiser: „Ni ne de! V naslednjem dejanju tako več ne nastopite.“

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

TARZAN IN LEOPARSKI LJUDJE

(100)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Komaj je tega pijanega moža obsjal svet ognja, je bil takoj trezen. Naglo je skočil na noge in začel kričati po templju: „Ogenj! Ogenj!“ Kakor bi jih začel s kakim ostrim predmetom zbadati, so se po tem kriku začeli Leopardski ljudje dramiti iz svoje pijanosti. Eden teh je zbudil tudi poglavarja Lulimija.

Komaj se je veliki duhovnik in poglavar Lulimi predramil in videl kaj je, je naglo stopil in poklical Bobola, ki je pijan ležal pod neko mizo. „Bobola! Bobola!“ je kričal ves razburjen. Ko pa ni bilo dolgo nikakega odgovora, se je Lulimi začel posluževati bolj domačega pripomočka, brcal ga je z nogo.

Precej časa se je moral Lulimi truditi, da je Bobola zbudil iz omotične pijanosti ter mu zapovedal: „Vzemi si moč in pogasite plamen v nasejju.“ Če vas zgori, zapomni si, čaka te smrt! — Naglo je Bobola vstal in zbral večje število Leopardskih mož ter se v čolnih odpravil po reki proti goreči vasi.

V svoji omotičnosti je Bobola popolnoma pozabil pogledati kaj je z Walterjem in Kali Bwana. Ta dva sta pa že vozila v velikem nerodnem čolnu po reki. Le počasi se je dal čoln voditi, dasi sta si oba na vso moč pripredavala, da bi čimprej prišla na drugi breg. V tem sta že tudi opazila od ognja obžarjeno nebo.

Nedeljski pomenki

Vital Vodusek

TRETJA NEDELJA V SEPTEMBRU

Bog ve, kaj si bo tisoč ljudi mislilo ob tem nedeljskem evangelju o mrtvoudniku iz Kafarnauma, ki mu je Jezus najprej grehe odpustil in ga potem ozdravil. Morda bodo mislili samo na to, kako je Jezus s čudežem dokazal, da ima oblast odpustiti grehe.

Mnogo več pa bodo našli v evangeliju, če se bodo zamislili tud vase: hude so telesne rane, bolezni in bolečine, tisočkrat hujša pa je bolezen in okuženost duše in srca. Prav zato je večja sreča, če Jezus s svojim usmiljenim odpuščanjem ozdravi dušo, kot da bi me ozdravil vsega gnojnega, razmesarjenega ali gobavega, ležečega pred njim. Kdor bo tako premišljal, bo začutil ob evangeliju še večjo srečo kot jo je našel mrtvoudni taktat.

Slavni francoski pisatelj Karl Hysmans je napisal v znanem romanu 'Na poti' čudovito zgodbo svojega spreobrnjenca. Morda ni še nihče s toliko pisateljsko darovitostjo opisal umazanosti greha in okuženosti srca. On sam je vse doživljal: hujše se mu je razgnojila duša, kot se gobavcu razgnoji telo. V strašnih grehih se ni drznil misliti na odpustanje. Joka je ... Ko bereš njegovo knjigo, se ti zdi, kakor bi gledal napot mrtvega človeka, ki je padel Jezusu k nogam.

Ko mu je bilo najhujše, je na-

šel božje odpustanje. Prelepo je popisal svojo pot do spovedi, ki jo je opravil v nekem samostanu, posvečenemu naši Ljubi Gospe. Ko je prejel obhajilo, ki ga ni že od mladosti, se je kar zamahnil v neizmernem veselju.

Ali ne čutite srečo odpustanja, ki je večja, kot da bi bilo sto boleznih ozdravljenih? In ko bi Jezus ne imel namena dokazati judovskim množicam, da ima oblast odpustiti grehe — saj bi bilo mrtvoudniku dovolj, da mu je vsaj dušo ozdravil. Ali ne mislite?

In ta sreča ni bila samo zanj; ni bila samo za enega. Po tisočletjih je Jezusovo ljubeče odpustanje isto in še večje. Po tisočletjih, ko se ne piše noben evangelij več, lahko pridemo Jezusu k nogam in pri njem najdemo srečo in odpustanje, najsi je naša duša še tako ranjena in obolela. Na pol mrtvi prihajamo, z novim življenjem odhajamo.

Če bomo tako premišljevali današnji evangelij, ne bomo vedno stegovali rok za telesnimi čudeži, ki naj bi jih Jezus storil nad nami. Vedeli bomo, kaj je več in kaj je največ: pri Jezusu najti zdravje duše in srca.

Zato pa je tudi Jezus dejal, da je laže ozdraviti telo kot srce. Pa je vendar vsak hip pripravljeno: duše ozdravljati ...

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Hranilnice in posojilnice v likvidaciji

Iz italijanskih listov posnemamo tale seznam naših hranilnic in posojilnic, ki se sedaj nahajajo v likvidaciji: ljudske posojilnice in hranilnice v Kam-nem, Drežnici, Podbrdu, Prvačini in Solkanu; kmetijske posojilnice in hranilnice v Biljani, Kostanjevici na Krasu, Črničah, Kozani, Lokavcu, Št. Viški Gorici, Oseku, Otaležu, Šmarju (Rihemberk), Šmartnem pri Kojanskem, Šturljah in Trnovem na trnovski planoti; okrajna hranilnica v Kanalu, centralna posojilnica v Gorici, posojilnici v Podmelcu in Šebreljah, delavsko-kmetijska posojilnica v Renčah in agrarna hranilnica v Rihemberku.

Duhovniška imenovanja v goriški nadškofiji

Duhovniška imenovanja v goriški nadškofiji: g. Rajec Jakob, bivši dekan solkanski, ki je šel že pred časom v pokoj, je ad interim imenovan za upravitelja solkanske župnije. — Novomašnik gosp. Franc Bizjak iz Idrije je gre za administratorja v Zg. Tribušu. — Novomašnik g. Mirko Filej iz Medane je postal drugi kaplan v Idriji. — G. Edko Ferjančič, župnik v Slovrencu v Brdih, bo upravljal tudi sosedno Foiano. — Novomašnik g. Jože Kušman iz Idrije je nameščen za župnega upravitelja v Logah pri Breginju. — Novomašnik g. Bernard Špacapan iz Mirna je imenovan za župnega upravitelja v Brestovici na Krasu. — Novomašnik g. Hermenegilt Srebrnič iz Medane bo upravljal župniji Soča in Trenta pod Triglavom. — Izmed imenovanj med italijansko duhovščino navajamo naslednja imena, ki so pomembna in važna tudi za slovensko prebivalstvo: Novomašnik gosp. Stefan Gimona iz Gradeža je postavljen za tretjega kaplana pri Sv. Ignaciju v Gorici, kjer šteje travniška župnija zelo veliko Slovencev, je

škoda, da se mora novi kaplan slovenščine šele učiti. — Prof. Angel Agostini je poklican za tajnika škofijskega administrativnega urada, ki ima svoj sedež na ordinariatu. — G. dr. Gvido Del Mestri je imenovan za tajnika gimnazije v Malem semenišču.

Nekaj števil

V aprilu je bilo v goriški pokrajini 299 rojstev, kar je nekoliko manj od povprečnega števila v prejšnjih treh mesecih. Prebivalstvo je zaradi presežka porastlo za 84 oseb. Prišlo se je 488, izšlo pa 487 oseb. S tem se je torej prebivalstvo povečalo za 85 oseb (v marcu za 58). Porok je bilo v aprilu 157 (v marcu samo 21). Indeks življenjskih potrebščin se je zvišal za 1 točko, to je v aprilu porasel od 82.12 na 83.18. Število znaša sedaj 7409 (4468 trgovin, 2941 industrija).

Zgodovinski dan

Za Gorico je 8. avgust zgodovinski dan: dne 8. avgusta 1916 je italijanska armada po težkih, krvavih bitkah prvokrat zasedla Gorico. Ta dan goriško mesto zato vsako leto slovesno obhaja. Letošnje 21. letnico so praznovali s slovesno sv. mašo, katero je daroval v stolnici mons. Tarbao. Udeležili so se je zastopniki oblasti in razne organizacije. Po sv. maši se je razvil izpred stolnice številni sprejod na staro pokopališče, kjer stoji spomenik padlim Goricanom; razne organizacije so položile pred spomenik lorvorjeve vence. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno. Goriški grad je po deveti uri zablestel v čaru umetnih ognjev in žarometov. Vsa obletnica je bila posvečena spominu padlih.

Dva požara

Na Erzelju nad Vipavo je zgorel skedenj s 40 kvintali sena in raznim kmetijskim orodjem. Ker je bil skedenj prizidan k domači hiši, je bila nevarnost,

Policija v Beogradu, Jugoslavija, je nedavno aretirala nekega tajinstvenega Indijca, po imenu Abdul Hamid Khan (na levi), o katerem se je sumilo, da je s pomočjo hipnoze pridobil bogato češko dekle, 10 letno Marijo Kratka (na desni), da ga je poročila.

da se ogenj razširi. Požrtvovalni gasilci-vaščani pa so to preprečili. Škoda je cenjena na 7000 lir, lastnik, 72 letni Ivan Miška, pa upa, da jo bo kril z zavarovalnino. — V Rihemberku je zagorela streha pekarnice Karla Čehovine. Ker so se pa sosedje z vneto lotili gašenja, se jim je posrečilo ogenj udušiti. Škoda je malenkostna.

Zrelostni izpiti

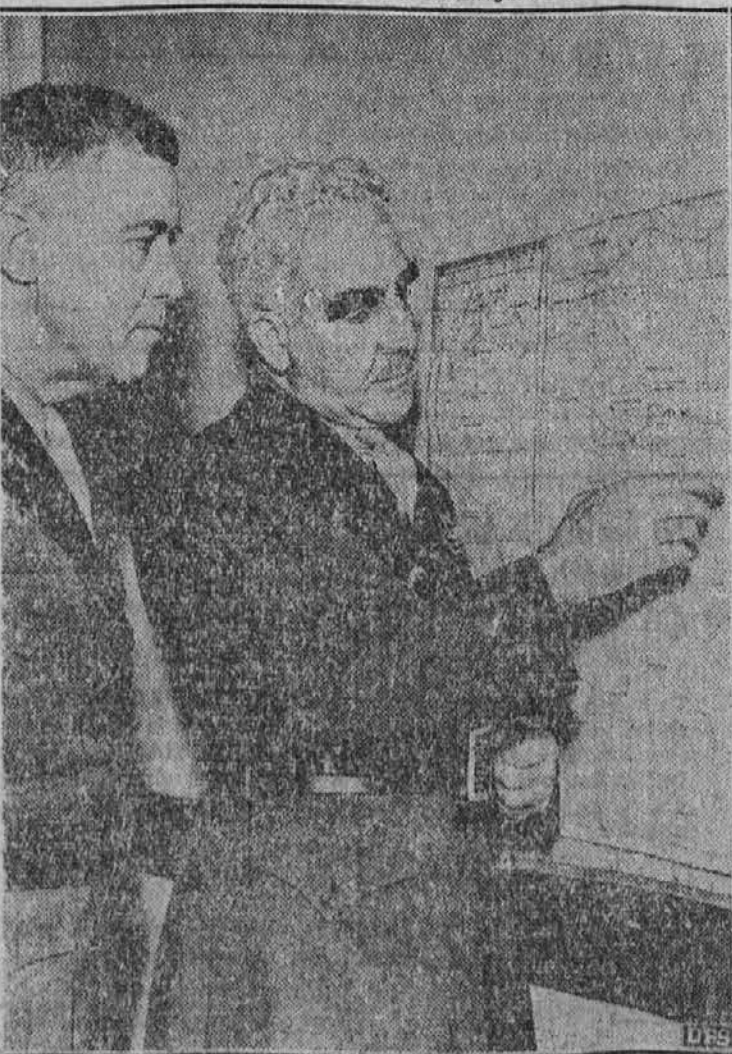
Na klasičnih gimnazijah in učiteljsku v Trstu, na realni gimnaziji v Gorici ter še na nekaterih drugih srednjih šolah v Julijski krajini so se vršili zrelostni izpiti. Z uspehom so napravili izpit med drugimi Risto Delak, Svoboda Peganova, Marija Vidmarjeva in Robert Car z obeh tržaških klasičnih gimnazij, Lavra Abramova, Silva Černičeva, Ema Kukanja, Lavra Mavričeva, Milena Sila, Eda Tominčeva, Irma Tujakova, Draga Valentičeva in Zor Vučetičeva s tržaškega učiteljskega. Podatkov o abiturientih drugih srednjih šol italijanski listi, iz katerih smo povzeli zgoraj navedene informacije, niso objavili.

KRATKE NOVICE

Šmartno v Brdih. Tukajšnja gostilničarka Štefanija Marinič je bila zatožena, da je dala še piti gostom, ki so bili že močno, močno v rožcah. Sodišče jo je pa oprostil, ker se ji je posrečilo dokazati, da je bila obtožba krivična.

Ljudsko gibanje v goriški pokrajini. V mesecu juniju je umrlo 190 oseb, rodilo se jih je pa 320, porok je bilo 95. V juliju je bilo 198 smrtnih slučajev, 317 rojstev in 62 porok.

POVERJENO MU POVELJSTVO

General J. C. Beaumont (na desni), ki je odstopoval na Kitajsko, kjer mu je izročeno poveljstvo nad vsemi ameriškimi mornariškimi četami v Šangaju.

TAJINSTVEN MOŽ

Poroka. V Trstu sta se poročila g. Miroslav Furlan in gđc. Petrica Cerkveničeva. Čestitamo!

Za župnega upravitelja v Hrenovicah na Krasu je bil pred kratkim imenovan g. Ivan Bidovec, ki je bil pred konfinkacijo upravitelj župnije v Dolini pri Trstu. Svoje novo službeno mesto je že nastopil. V Brestovici je šel za upravitelja tamkajšnje župnije g. Bernard Špacapan. G. Anton Zbogor pa je bil

imenovan za župnika na Colu pri Ajdovščini.

Novi grobovi. V Gorici so umrli 47 letni Valentin Furlan, 54 letni Alojzija Komeleja, dalje Josip Marc v starosti 63 let iz Ajdovščine, 30 letni Avguštin Krašna iz Ajdovščine in 37 let stari France Skočir iz Kobarida, v Trstu pa 72 let stara Ivana Grizonova, 78 letni Josip Trampuš, 64 let stari Josip Kobal in Josipina Kerševanova v starosti 70 let.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

11 letni deček po nesreči ustrelil 6 letno sestro

V vasi Lipice v bližini Ogulina sta šla brat in sestra, 11 letni Marko in 6 letna Jelena Vučkovič, z živino na pašo. Na pašni sta se otroka igrala z drugo vaško otročadjo. Naenkrat je Marko nekje našel revolver. Vsi otroci so se zbrali okrog njega in si ogledovali orožje. Zaradi nespretnega rokovanja Marka pa se je revolver sprožil in krogla je zadela malo Jeleno na sredo čela. Dekletce so sicer prepeljali v ogulinsko bolnišnico, toda je takoj po operaciji umrlo.

Smrt od vroče kave

Usodna smrtna nesreča se je pripetila v Selovcu pri posestniku Karlu Kosikerju. Ko so bili domači vsi na polju, je kuhala Kosikerjeva dekla Marija Budjo iz Spodnje Korene. Skušali so ga s polivanjem in ribanjem obuditi k življenju, pa je bilo vse prizadevanje zaman. Budja je umrl od kapi, ki jo je povzročil alkohol. Bil je močno vdan pijači in usodnega dne je ves dan pil žganje in

Tekočina se je razlila po njem ter mu zadala take opekline, da je čez nekaj ur umrl.

Smrtna nesreča v Poljanski dolini

Iz vasi Lučine v Poljanski dolini, obč. Trata, so pripeljali pred kratkim v ljubljansko bolnišnico 30-letnega kmetijskega fanta Janeza Oblaka. Fantje so na vasi pregledovali staro puško ter za poskušnjo streljali z njo. Po nesreči pa je en strel zadell Oblaka ter ga tako nevarno ranil, da je proti jutru v ljubljanski bolnišnici poškodbi podlegel.

Kap zaradi alkohola

Na cesti v bližini Sv. Barbare v Slovenskih goricah so našli ljudje nezavesnega 48 letnega kovača Jakoba Budjo iz Spodnje Korene. Skušali so ga s polivanjem in ribanjem obuditi k življenju, pa je bilo vse prizadevanje zaman. Budja je umrl od kapi, ki jo je povzročil alkohol. Bil je močno vdan pijači in usodnega dne je ves dan pil žganje in

vino, na potu proti domu ga je pa zadela kap.

Nevarna nesreča dveh srbskih dijakin na Begunjski.

Na Begunjski sta se ponesrečili dve dijakini iz Niša in sicer 16 letna Anka Jovanovičeva, hči državne uradnice, in pa Ivka Knježevićeva, hči državnega uradnika, stara 14 let. Na planini sta padli tako nesrečno čez neko skalo, da sta pri padcu dobili hude in nevarne notranje poškodbe. Bilo je potrebno mnogo napora, preden so ju spravili v dolino in od tam v ljubljansko bolnišnico.

Nesreča pri poljedelskem stroju

V vasi Cesta v občini Videm-Dobrepolje se je pri delu ponesrečil 14 letni sin kolarice Ivan Mitlič, ki ga je stroj za čiščenje žita tako nesrečno zgrabil, da mu je zmečkal prst na desni roki.

Nesreča

Ana Sodnikar, 42 letna delavka na Viču, stanujoča v Križevniški ulici, je bila v bližini železniškega prelaza na Viču povožena od nekega brezobzirnega kolesarja, ko je šla na delo. Zaradi poškodb ki jih je dobila, je bila pripeljana v bolnico.

Novost

V soboto 21. avgusta je vozil elektromotorni vlak iz smeri Rakeka proti Zagrebu, ki je bil natrpan z izletniki, kateri so se peljali na velesesem v Zagreb. Je to prvi elektromotorni vlak na tej progi.

Nadloga za nadlogo

Letošnje leto bo slabo zapisano v kroniki kamniškega okraja. Poleg toče, ki je zlasti v Tuhinjski dolini uničila v nekaterih vaseh 100 odstotkov pridelkov, so obiskale kmetje še druge nadloge. Tako so ponekod gosenice uničile zelje, drugod je pa spet mnogo škoda na krompirju in fižolu, ki ga je napadla rja; na nekaterih njivah se je pa pojavila neke vrste črna uš, ki je uničila dober del pridelka.

Stroga sodba

Za rop 120 dinarjev, je bil pred kazenskim sodiščem v Ljubljani obsojen Anton Završnik iz Spod. Pirniča na 10 mesecev strogega zapor. Obtožen je bil, da je v Tacnu podrl na tla kolesarja Ivana Rotarja in mu iz žepa vzel ves zaslužek 120 dinarjev.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ALI STRELOVOD ZADOSTI VARUJE?

Strokovnjaki so se nedavno lotili vprašanja varnosti strelovodov in dognali, da strelovod veliko manj brani pred strelo, kakor so dosedaj povsod sodili. Izkušnje učijo, da udari strela največkrat v visoke stavbe in drevesa, katerih korenine segajo globoko v zemljo do gladine talne vode. Dalje privlačijo strelo zbiralci vode (pa tudi strešni žlebovi) na strehah stavb. Ti zbiralci in rezervoarji, kljub temu da so vžemljeni, privlačijo strelo, katere udari v nje ter uniči skoro vedno tudi streho.

Radi tega sestavljajo sedaj v inozemstvu nove predpise za zavarovanje pred strelo visokih zgradb in tehničnih naprav, katere so največkrat železne, pa tudi visokih dreves, ki stojijo v bližini človeških bivališč in jih ogrožajo.

POZABLJENI IN NEPOZABLJENI JEZIKI

Ljudje govorijo na svetu 2796 različnih jezikov, ali boljše rečeno, toliko jezikov je danes znanih. Predvsem bi utegnili zanimati koga, kateri je tisti jezik, ki ga govori največ ljudi in na drugi strani, kateri je najmanj razširjen. Na vrhu te razpredelnice jezikov stoji angleščina, čisto na koncu pa jezik, ki ga govori v Indiji neko ljudstvo z imenom Weddah. Tega jezika se poslužuje komaj petdeset ljudi. Sploh je Indija tista pokrajina, kjer je v primeri s številom tamkajšnjih prebivalcev največ samostojnih jezikov na svetu. Pri tem je treba poudariti, da to niso morda kakšna narečja Indija ima po zadnjem štetju 364 milijonov ljudi, ki govorijo nad dve sto raznih jezikov, dočim biva v Evropi 440 milijonov prebivalcev (brez Rusije), pa je to od znanih le 56 jezikov. Jasno je tudi, da ti jeziki, ki jih ljudje danes govorijo po svetu, niso bili v veljavi že pred davnimi tisočletji, in da jih bodo ljudje sčasoma — vsaj manjše — tudi morda pozabili. Ze dosedaj je znanih štiri tisoč jezikov, ki veljajo za pozabljene. Hvala Bogu, slovenskega še ni med njimi!

NASLOVI

diplomatskih predstavništev Jugoslavije v Ameriki

Poslaništvo Jugoslavije
Legation of Yugoslavia
1560 — 16th Street
Washington, D. C.

Jugoslovanski Konzulat:
Consulate General of Yugoslavia
745 Fifth Avenue,
New York, N. Y.

Consulate General of Yugoslavia
840 N. Michigan Ave.
(6th floor)
Chicago, Ill.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

ZA RAZNA

električna dela

se rojakom v Chicagi
vljudno priporoča

MILAN MEDEN

Pokličite:

LAWndale 7404

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kursu v vse dele sveta. — Prejemniki dobijo denar po pošti na dom brez vsakega odbitka. — Včeraj so bile naše cene:

V JUGOSLAVIJO:		V ITALIJO:		V DOLARJIH:	
Za:	Din.	Za:	Lir.	Poslajte:	Dol.
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100	\$ 5.75 za	\$ 5.00
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200	\$ 10.85 za	\$ 10.00
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500	\$ 16.00 za	\$ 15.00
\$ 11.65	500	\$ 57.00	1000	\$ 21.00 za	\$ 20.00
\$ 23.00	1000	\$ 112.50	2000	\$ 41.25 za	\$ 40.00
\$ 45.00	2000	\$ 167.50	3000	\$ 51.50 za	\$ 50.00

Pri večjih svotah še poseben popust. Za nujne slučaje pošiljamo tudi potom kablja. Pošiljajte naslavljajte na:

JOHN JERICH, 1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) O.

Društvo zbora vsak tretji četrtek v mesecu v cerkveni dvorani ob 7.30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste že prestari. V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 55. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Lawrence Leskovec, preds. Matt Kostelic, podpreds.
John Pezdirtz, tajnik, 15606 Holmes Ave.
John Omerza, blagajnik John Trček, boln. tajnik

"Dušica"

ROMAN
—
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

"— da ste Chauvelinu pomagali izslediti "Dušico" —?"

Pokimala je.

"Nima pomena trenutno, da bi vam razlagala, kako me je k temu prisilil. Armand je zame več ko brat, vse mi je — in — in — kako bi naj bila slutila? — Toda, gospod Andrej, čas mineva — vsak trenutek je dragocen —. V imenu božjem — mo — mož je v smrtni nevarnosti, on — vaš prijatelj, vaš zapovednik, — pomagajte mi, da ga rešim!"

Andrejev položaj je bil skrajno težaven in kočljiv. S prisego je obljubil svojemu voditelju pokorščino in molčečnost. Toda lepa ženska, ki je stala pred njim vsa v solzah in s krčevito sklenjenimi rokami, je brez dvoma govorila resnico, — njegov prijatelj in zapovednik je bil v nevarnosti in —.

"Gospa Blakeney," je dejal končno, "Bog vedi, da ste me iznenadili! Ne vem, kaj naj storim. Povejte mi, kaj hočete od mene! Devetnajst nas je, vsi smo pripravljeni, da damo življenja za "Dušico", ako je v nevarnosti."

"Ni še treba za sedaj da bi dajali življenje zanj! Moj zdravi razum in štirje brzi konji, — to bo za nekaj časa zadostovalo. — Pa vedeti moram, kje ga naj iščem. Poglejte," je pravila in iznova so ji solze zalile oči, "ponizala sem se pred vami, priznala sem vam moj greh — ali se vam naj izpovem tudi svoji slabosti? S Percyjem sva se razdvojila, odtujila sva se drug drugemu, on mi ni zaupal, jaz pa sem bila preveč zaslepljena, da bi ga bila razumela. Priznati morate, da je z debelimi povoji povezal moje oči. Ni čuda, da nisem spregledala. — Toda sinoči, ko je sem ga nevede poslala v smrtno nevarnost, tedaj so mi padli povoji z oči. — Ako mi nočete pomagati, gospod Andrej, bom pa sama šla, da ga rešim, vse bom storila zanj, vse bom žrtvovala, — pa zaman utegnem biti, prepozno utegnem priti, in drugega mi ne bo ostalo ko grenko kesanje, dokler bom živa, in — strto srce —."

"Gospa Blakeney," je rekel mladi mož ves ginjen, "ali veste, da zahteva posel, ki se ga vi hočete lotiti, da zahteva moža — in celega moža? Sami vendar ne morete v Calais! Mislite na nevarnosti! In možnost, da najdete soproga — če bi vam kraj in čas še tako natančno opisal — ta možnost je skrajno majhna!"

"Oh — upam, da pot ne bo brez nevarnosti! Želim si trpljenja!" Mehko, otožno je govorila. "Mnogo sem zagrešila in pokoro moram storiti! — Pa zdi se mi, da se preveč bojite zame. Chauvelin bo mislil in pazil le na "Dušico" in na njegove pomočnike, zame se ne bo brigal! — Torej, gospod Andrej, voz je pripravljen, niti trenutka ne smeva zamuditi! — Moram ga najti, moram!" je ponavljala s skoraj divjo odločnostjo. "Posvariti ga moram, povedati mu, da mu je njegov najhujši sovražnik za petami —! Ali ne vidite, ali ne razumete, da moram k njemu, tudi — tudi če bi bilo prepozno — pa vsaj da sem ob njegovi strani — njegova zvesta žena — do zadnjega trenutka —."

Zakrila si je obraz z rokami, telo se ji je treslo, vsa je ginevala v razburjenosti, v strahu in v žalosti.

Andreja je premagalo. Kakor sneg na solncu so se topili njegovi pomisleki pod žarom te vroče, požrtvovalne ljubezni žene do moža.

Hlastno je dejal:

"Zapovedujte, gospa! Z veseljem bi vsak izmed nas dal življenje za vašega soproga. Ako pa hočete sami —"

"Ali ne razumete, da bi znorela, če bi pustila vas oditi, sama pa bi morala doma čakati — brez dela —!"

"Zapovedujte —!" je ponovil, preprosto pa odločno.

"Poslušajte torej! Moj voz je pripravljen. Takoj lahko odpotujem v Dover. Pridite za menoj, vzemite najhitrejšje konje! Zvečer se vidiva v "Zadovoljnem ribiču". Chauvelin se bo izognil gostilni, poznajo ga, zato mislim da sva tam najbolj varna. — Spremljali me bode v Calais, kajne? Ker pravite, da bi sama utegnila zgrešiti Percyja —. Najela bova brzo jadrnico v Doveru in potovala čez "Rokav" po noči. Ako se preoblečete in napravite za strežaja, vas mislim nihče ne bo tako lahko spoznal. — Se strinjate z mojim načrtom?"

"Popolnoma, gospa! Zaupam v Boga, da zagledamo "Zoro", še preden dospemo v Calais. Kajti na francoskih tleh je gospod Percy s Chauvelinom za petami, vsak trenutek v smrtni nevarnosti."

"Bog da, gospod Andrej, da bi nam šlo po sreči! — Sedaj pa na svidenje! Zvečer se vidiva v Doverju! In po noči bo tekma na življenje in smrt čez "Rokav" med menoj in med Chauvelinom — in cena zmage je življenje "Dušice"."

Poljubil ji je roko in jo spremil na ulico, kjer je čakal njen izvošček.

V pol uri je bila "Pri kroni". Sedla je v svoj voz in trenutek pozneje so se v divjem diru podili njeni spočiti konji proti Doveru.

Ni več obupavala.

Andrej ji bo pomagal in storila bodeta vse, kar bo v njunih močeh. In Bog bo usmiljen. Ne bo dopustil strašnega zločina, da bi bila kriva smrti plemenitega, blagega človeka, — ona, njegova žena, ki ga je ljubila, oboževala, ki bi z veseljem dala svojo kri zanj —.

Margaretine misli so pohitele nazaj k "Dušici", k skrivnostnemu, bajnemu junaku, ki ga je ljubila še preden ga je poznala. Kolikokrat ga je v šali imenovala "kralja svojega srca" — in danes je vedela, da sta skrivnostni junak, ki ga je oboževala in častila, in mož, ki ga je ljubila tako strastno — da sta oba ena in ista oseba. Ni čuda, da ji je srce udarilo v podvojeni, blaženi ljubezni in da so ji sladki upi napolnili dušo —. Kaj mu bo povedala, ko se bodeta spet srečala —?

Njenemu splašenemu, razburjenemu srcu so dobro dele te prijetne misli, kočja se je mehko zibala, kolesa so enakomerno ropotala, njeni napeti živci so odjenjali, njene oči, vse razbolele od prelitih in pridržanih solz, so se trudno zaprle in rahel sen jo je objel.

(Dalje prihodnjič)

Katoliški Slovenci, podpirajte svoj list "Amerikanski Slovenec"!

JUPITER V LEDU

Že dolgo se raziskovalci z opazovalnice na Mountu Wilsonu trudijo, da bi dognali, kaj se prav za prav dogaja na Jupiteru. Ker je ta premičnica, ki je prilično 110 krat večja od zemlje, prišla v precejšnjo bližino, jo je mogoče ta čas bolje opazovati. Astronomom je šlo predvsem za to, da bi dognali skrivnost njenih peg in njene površinske temperature. Za to uporabljali pripravo, ki meri toplotne žarke z najbolj oddaljenih zvezd.

Medtem ko smo doslej menili, da je Jupiter v poltekočem stanju, kažejo raziskovanja ameriških učenjakov, da vlada na njem temperatura kakšnih 100 stopinj pod ničlo. Če je to res, tedaj to pomeni, da Jupiter ni v poltekočem stanju, temveč, da je prešel že davno v trdo stanje, kakor naša zemlja. Njegova površina pa je pokrita z debelim oklepom ledu.

List "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenec", podpira katoliške Slovence v Ameriki.

Pisano polje

J. M. Trunk

Še — konkordat.

List "The Christian Century" zastavi meč za krščansko pojmovanje sveta in življenja vsaj tuptam. To je dobro, ako gre za resnico tega naziranja, saj hudo davijo to naziranje vsepovsod. Ampak pri katoliški cerkvi je pa ta protestantovski kristijan stari sršen. Povodom demonstracij v Jugoslaviji zoper nameravani konkordat išče ta list: "The situation illustrates anew the historic proclivity for the Roman Catholic to fish in troubled waters", in dalje smelo trdi list, da "Rome is seizing a political advantage even when by doing so it endangers the whole political and social order within a nation". Ta perfidna katoliška cerkev! Ribari v kalni vodi, in ta perfidna katoliška cerkev se ne obotavlja, da podere Jugoslavijo in pogubi cel narod! Si more-

mo misliti, kako perfiden mora biti pred vsem in pred vsemi ta dr. Korošec, ki je prej stal tik pod gavgami, ki je snoval Jugoslavijo, pa se zdaj veže najmanj s perfidnim Rimom, da podere prav vse, kar je prej zidal. Ampak nihče drugi ni kriv, vsi so, nedolžni, kriva je samole katoliška cerkev. Ni le slet ta protestant in še mnogi z njim, tudi strasten je in kakor vedno še danes strupeno nestrpen, dasi tuptam pobožno zavije oči, da gine krščanstvo. Pravi, da so za krščanstvo, ampak Rim jim je trn v peti, in Rim (katoliška cerkev) je perfiden in kriv vseh homatiij, vsa krivda tudi na Rimu, ako razpade radi verskih homatiij Jugoslavija. Kako je v resnici?

Tisti katoliški krogi, in ime dr. Korošca je na prvem mestu, ki so snovali zedinjenje Jugoslovancev in največje storili, da je do tega prišlo, so že naprej dobro vedeli, da bodo morali nastopiti pri tem trnjevo in križavo pot. Niso se ustrašili, ker katoliška cerkev se ne boji nobenih težkoč, ko gre za izvrševanje njene vzvišene naloge. Kdor je zasledoval razvitek razmer v novi Jugoslaviji in zamore soditi nepristransko, ne more govoriti o nobeni perfidnosti Rima. Prav Rim je videl možnost, da bi se mogel premestiti razpad med pravoslavjem in katoliško cerkvijo ravno v Jugoslaviji, in je zato bil potrpežljiv do skrajnosti in bo še potrpežljiv, ker se prav nikoli ne razburja. Pravoslavje je bilo navidezno nekaj časa bolj mirno, sam kralj Aleksander je resno mislil na zedinjenje, in konkordat je njegova misel, da bi prišlo vsaj do verskega pomirjenja. Ampak pravoslavje je kmalu pokazalo konjsko kopito in v zvezi s prostozidarskimi elementi v vladi je napravilo pot katoliške manjšine hudo trnjevo. Ti framazonski krti so izključili tri člane iz lože v Beogradu, ker so v skupščini glasovali za konkordat. V šolah so morali katoliški učenci rabiti knjige, ki so vsebovale grda obrekovanja

njih katoliške vere in naravnost potvarjala zgodovino. Skupino goriških Slovencev so prisilili, da prestopijo v pravoslavje, ako hočejo dobiti nekaj zemlje. Tekom zadnjih dveh let so pravoslavni elementi sistematično podpihovali ogenj mržnje in sovraštva zoper vse, kar je katoliškega. V resnici je vsa krivda za homatiije, ki razjedajo notranji mir v Jugoslaviji, na strani pravoslavskih elementov, ne na strani Rima, ampak pravoslavje, prostozidarstvo, liberalci, radikalci, nacionalci, fašisti in tudi protestantovski kristijani (?) okoli lista Christian Century...prav vse govori in piše le o — perfidnem Rimu.

Rim je videl vse to že naprej in — potrpi, ker — ima vremena.

Najmanj zanimivo.

Pred časom se je veliko govorilo in pisalo o Einsteinu in njegovi novi teoriji. Razen morda Einsteina samega nove teorije prav nihče ni razumel. Poleg tega je vse le teorija. Le najbolj spretni strokovnjaki morejo soditi in razpravljati. O Einsteinu je zdaj precej potihnilo. Vsekako zanimivo pa je, da je znani učenjak in strokovnjak Nikola Tesla izjavil, da je Einsteinova teorija o "skriviljenem prostoru" prav po svojem bistvu nemogoča. Proglašali so Einsteina za največjega učenjaka. Kaj, ko bi zdaj prišel Hrvat in Slovan Nikola Tesla, pa bi ga posekal? Slava Hrvatoma, ako bi bilo tako. Končna sodba je pa pri strokovnjakih.

ŽELJA SE MU NI IZPOLNILA

New York, N. Y. — Skozi 34 let se je 49 letni čevljar John Montelione bavil s krpačevim čevljev po raznih krajinah Zed. držav, zadnjih šest let v Evanstonu, Ill., ter šteditil z denarjem, da si bo lahko privoščil obisk v svojo rojstno domovino, Sicilijo. Zdaj se je končno zdelo, da bo dosegel svoj cilj. Zadnji teden si je kupil nov avto in se pripeljal semkaj, da se vkrcna na ladjo. Ko pa je pretekli torek sedel pri pristanišču v avtomobilu in gledal, ko so nalagali na ladjo njegovo prtljago, je nenadno omahnil in, zadet od srčne kapi, na mestu izdihnil.

CERKVENIM PEVSKIM ZBOROM IN DRUGIM

priporočamo, da si nabavijo novo zbirko lepih slovenskih cerkvenih pesmi, ki jih je založil te dni č. g. župnik Viktor Čadež. Ta zbirka cerkvenih pesmi nosi naslov:

"Po Mariji k Jezusu"

Vsak slovenski cerkveni pevski zbor si naj omisli to novo lepo in zanimivo zbirko. Razdeljena je: 2 božični pesmi; 2 obhajilni; 1 postna; 2 šmarnični in 2 splošni Marijini.

S poštino vred stane posamezna partitura **40c**

Kdor naroči ducat partitur skupaj, 20% popusta.

Naročila pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Ni jih krajev in gor, kakor jih ima

"DOLENJSKA"

Ta knjiga je ilustrirana z mnogoterimi slikami dolenskih mest, trgov, vasi, gor in hribov. Vsi, ki ne morete iz enega ali drugega vzroka v stari kraj, lahko vidite v tej knjigi lepe domače dolenske kraje. To knjigo, brez katere bi ne smel biti noben Slovenec, kaj še le Dolenjec, smo prodajali po \$1.50. Zdaj jo dobite za samo

\$1.00

dokler zaloga traja. Zato pišite takoj po njo in zraven pošljite znesek \$1.00 in poslali jo vam bomo. Pišite po njo na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIČO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno.... **\$1.50**

Broširan mehko..... **\$1.25**

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!